

Föreläggande om åtgärd mot buller från Saltsjöbanan till bostäder

Igelboda 55:1, Saltsjöbanan

Förslag till beslut

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden beslutar att AB Storstockholms Lokaltrafik, med organisationsnummer 556013-0683, ska utföra åtgärd för att minska bullret från Saltsjöbanan vid Ringvägen i Saltsjöbaden enligt det åtgärdsförslag som presenterades i brev från Trafikförvaltningen daterat den 7 december 2021, bilaga 2.

Åtgärden som ska utföras är en 3 meter hög och 155 meter lång bullerskyddsskärm, mellan Saltsjöbanan och bostadshusen vid Ringvägen 1.

Åtgärden ska vara utförd senast två år efter att detta beslut har vunnit laga kraft.

Lagstöd

Beslutet om åtgärd är fattat med stöd av 26 kap. 9, 19, 21, 22 §§ och 2 kap. 1, 2, 3 och 7 §§ miljöbalken.

Ärendet

Klagomål på höga ljudnivåer inkom till miljöenheten den 5 maj 2020. Boende på Ringvägen 1 upplever problem med trafikbuller från tågtrafiken på Saltsjöbanan. Ljuden stör nattsömnen i lägenheten och vid utevistelse på balkong. Klagomålet rör framför allt ljud från en sträcka väster om Saltsjöbadens station där det finns en växel och en järnvägsövergång. Bullerutredningen visar att riktvärdena från både Naturvårdsverket och Folkhälsomyndigheten överskrids gällande buller från spårtrafik (bilaga 1).

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden förelade AB Storstockholms Lokaltrafik (verksamheten) den 14 juli 2020 om att utreda ljudnivåerna vid Ringvägen 1 samt ta fram ett åtgärdsförslag med kostnadsuppskattning och tidsplan ifall ljudnivåerna inomhus och utomhus överskred Naturvårdsverkets riktvärden för buller från spårtrafik, och Folkhälsomyndighetens riktvärden för buller inomhus, FoHMFS 2014:13. Föreläggandet överklagades och Länsstyrelsen avslag överklagan den 6 december 2021.

Verksamheten återkom med resultat från utredningen, åtgärdsplan och kostnadsförslag den 7 december 2021. Utredningen visade att riktvärden överskrids, och att åtgärden som behövs för att få ner ljudnivåerna tillräckligt är en 3 meter hög och 155 meter lång bullerskyddsskärm, mellan Saltsjöbanan och bostadshusen (Se bilaga 2).

Den beräknade kostnaden för bullerskärmen är 3,9 miljoner kronor. Tidplan för att åtgärda olägenheten saknades, eftersom verksamheten ansåg att ”En tidsplan för arbetet låter sig inte göras då arbetet är avhängigt en myndighetsprocess.”

Verksamheten motsätter sig dock att bekosta och uppföra en sådan skärm som anförs ovan då byggnationen av flerfamiljshusen skett i strid med gällande detaljplans bestämmelser avseende buller.

Skäl till beslut

Enligt 2 kap. 3 § första stycket miljöbalken (1998:808) ska alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. I 2 kap. 7 § miljöbalken fastställs att kraven i bl.a. 2 kap. 3 § miljöbalken gäller i den utsträckning det inte kan anses orimligt att uppfylla dem. Vid denna bedömning ska särskild hänsyn tas till nyttan av skyddsåtgärder och andra försiktighetsmått jämfört med kostnaderna för sådana åtgärder.

I 9 kap. 3 § miljöbalken fastställs att begreppet olägenhet för människors hälsa innebär en störning som enligt medicinsk eller hygienisk bedömning kan påverka hälsan menligt och inte är ringa eller helt tillfällig. I förarbetena anges att t.ex. buller kan utgöra en sådan störning (prop. 1997/98:45, del 2 s. 109).

En tillsynsmyndighet får enligt 26 kap. 9 § miljöbalken meddela de förelägganden och förbud som behövs i ett enskilt fall för att balken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Mer ingripande åtgärder än vad som behövs i det enskilda fallet får inte tillgripas.

Av 26 kap. 22 § miljöbalken framgår att den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd som kan befaras medföra olägenheter för människors hälsa eller miljön eller den som annars är skyldig att avhjälpa en olägenhet från sådan verksamhet är skyldig att utföra sådana undersökningar av verksamheten och dess verkningar som behövs för tillsynen.

I Naturvårdsverkets vägledning för buller vid befintliga bostäder anges att för att en god miljö kvalitet ska nås utanför befintliga bostäder bör enligt infrastrukturpropositionen 1996/97:53, och anknytande dokument från centrala myndigheter, i normalfallet följande nivåer underskridas (frifältsvärden) vid spår, 60 dBA vid bostad fasad (Leq24h), 55 dBA vid bostad uteplats (Leq24h) och 70 dBA vid bostad uteplats (Lmax).

I Folkhälsomyndighetens allmänna råd om buller inomhus, FoHMFS 2014:13, anges bl.a. att riktvärdet 45 dBA maximal ljudnivå inomhus och 30 dBA ekvivalent ljudnivå inomhus bör tillämpas vid bedömningen av om olägenhet för människors hälsa enligt 9 kap. 3 § miljöbalken föreligger.

Bullerutredningen visar att riktvärdena från både Naturvårdsverket och Folkhälsomyndigheten överskrids gällande buller från spårtrafik. Riktvärdet för maximala ljudnivåer inomhus överskrids med 5 dB i sovrum och 4 dB i vardagsrum. Vid bostadens fasad överskrids riktvärdet med upp till 5 dB för den ekvivalenta ljudnivån. På balkong/uteplats med inglasning i stängt läge uppgår maximala ljudnivån till omkring 81 dBA. Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bedömer att bullerstörningarna innebär olägenhet för människors hälsa.

Verksamheten har anfört att det är oskäligt att de ska föreläggas att vare sig utreda buller från spårtrafik eller vidta åtgärder för att minska buller för bostäderna på fastigheten Rösunda 2:43. Bullersituationen vid de aktuella bostäderna beror enligt verksamheten på att dessa inte har utformats och uppförts så att bestämmelsen om bullerbegränsning i detaljplanen uppfylldes samt att meddelat bygglov stred mot plan- och bygglagen.

Nämnden bedömer trots detta och utifrån miljöbalkens regler att det är AB Storstockholms Lokaltrafik, via sin Trafikförvaltning, som har juridisk skyldighet att vidta de åtgärder som krävs för att undanröja den olägenhet som boende i aktuella fastigheter är utsatta för.

Avslutningsvis konstaterar nämnden vid en rimlighetsavvägning att bullerstörningen och därmed olägenheten är av sådan art och storlek att den är hälsomässigt motiverad, att kostnaden för åtgärden därmed är rimlig och att åtgärden är tekniskt genomförbar.

Rebecca Kolmodin
Bullerspecialist
Miljöenheten
rebecca.kolmodin@nacka.se

Per Enarsson
Miljöchef
Miljöenheten
per.enarsson@nacka.se

Bilagor:

1. Bullerutredning
2. Brev från Trafikförvaltningen daterad 7 december 2021